

**ANALISIS HOLISTIK LINGUISTIK RAGAM BAHASA
ANAK MUDA DALAM KOMIK *UNIC TEAM*
KARYA VIRAVONG DAN VIRASANH**

SKRIPSI

**OLEH:
NANDHA PUTRI KURNIAWATI
NIM 0811130020**

**PROGRAM STUDI BAHASA DAN SAstra PRANCIS
JURUSAN BAHASA DAN SAstra
FAKULTAS ILMU BUDAYA
UNIVERSITAS BRAWIJAYA
2013**

EXTRAIT

Kurniawati, Nandha Putri. 2013. Analyse Holistique Linguistique de la Variété de la Langue des Jeunes dans la Bande Dessinée *Unic Team* par Viravong et Virasanh. Programme d'Étude de la Langue et la Littérature Française. Université Brawijaya.

Superviseurs: (I) Agoes Soeswanto (II) Eni Sugiharyanti

Mots clés: holistique, linguistique, la variété de la langue des jeunes, *Unic Team*.

La formation et la variété de la langue sont souvent influencées par des facteurs non linguistiques : le sexe, la géographie, le contexte social, la nationalité, l'origine ethnique et l'âge. Ces facteurs conduisent à la formation de plusieurs autres langues. L'une de ces variétés est la langue des jeunes qui est influencée par le facteur de l'âge ainsi que du contexte social. Cette langue est utilisée par les jeunes des différentes générations qui emploient un vocabulaire différent et la structure de phrase ayant tendance à s'écarter de la structure de la langue standard. À partir de cette explication, je m'intéresse à analyser la variété de la langue des jeunes à travers la bande dessinée *Unic Team* d'une manière holistique en utilisant les études linguistiques existantes. Ces études linguistiques sont la sociolinguistique, la pragmatique, la morphologie, la syntaxe et la sémantique. Celles qui sont utiles pour répondre à la formulation de la question : savoir comment l'analyse de la variété de cette langue d'une manière holistique linguistique dans la bande dessinée *Unic Team* par Viravong et Virasanh, celle qui se compose de la langue des jeunes et de ses constructions.

Pour cette recherche, j'ai utilisé la méthode descriptive car les données obtenues dans cette bande dessinée sont des données qualitatives qui sont utilisées pour décrire en détail et de manière factuelle les informations qui sont liées au phénomène de cette étude.

Les résultats de cette recherche indiquent qu'il y a des changements dans la construction et des changements de sens de la langue se trouvant dans la construction des mots, des syntagmes, des clauses et des phrases dans la bande dessinée *Unic Team*. Les jeunes dans cette BD font partis d'un groupe de jeunes dans lequel il y a des membres de la communauté du *skateboard*. C'est pourquoi le registre de cette bande dessinée est le registre familier.

Enfin, je suggère à d'autres chercheurs dans le même domaine d'utiliser la source de donnée à partir d'autres œuvres littéraires tel qu'un roman, une chanson, un poème ou un film afin d'approfondir des recherches plus complètes et variés.

ABSTRAK

Kurniawati, Nandha Putri. 2013. Analisis Holistik Linguistik Ragam Bahasa Anak Muda dalam Komik *Unic Team* Karya Viravong dan Virasanh. Program Studi Bahasa dan Sastra Prancis, Universitas Brawijaya.

Pembimbing: (I) Agoes Soeswanto (II) Eni Sugiharyanti

Kata Kunci: holistik, linguistik, ragam bahasa anak muda, *Unic Team*.

Terbentuknya ragam bahasa dipengaruhi oleh berbagai faktor non kebahasaan antara lain jenis kelamin, letak geografis, konteks sosial, kebangsaan, suku dan usia. Faktor-faktor tersebut memicu terbentuknya berbagai ragam bahasa yang salah satunya adalah ragam bahasa anak muda yang dipengaruhi oleh faktor usia dan lingkungan. Ragam bahasa anak muda digunakan oleh anak-anak muda dari berbagai generasi yang pada umumnya memiliki kosakata dan struktur kalimat yang berbeda dan cenderung menyimpang dari struktur bahasa baku. Berdasarkan penjelasan tersebut, peneliti tertarik untuk menganalisis ragam bahasa anak muda dalam komik *Unic Team* secara holistik atau menyeluruh dengan kajian linguistik. Kajian linguistik tersebut meliputi kajian sociolinguistik, pragmatik, morfologi, sintaksis dan semantik. Kajian tersebut diperlukan untuk menjawab rumusan permasalahan, yakni bagaimana hasil analisis secara holistik linguistik ragam bahasa anak muda dalam komik *Unic Team* yang mencakup jenis ragam bahasa, konstruksi dan analisisnya.

Studi ini menggunakan metode deskriptif karena data-data yang diperoleh berupa data kualitatif untuk mendeskripsikan informasi-informasi yang berkaitan dengan fenomena yang diteliti secara faktual dan terperinci.

Hasil studi ini menunjukkan bahwa terjadi penyimpangan aturan tata bahasa yang benar, perubahan bentuk dan perubahan makna yang ditemukan dalam konstruksi kata, frase, klausa dan kalimat pada ragam bahasa anak muda dalam komik *Unic Team*. Penggunaan ragam bahasa anak muda dalam komik tersebut dilatarbelakangi oleh penutur yang merupakan kelompok anak muda yang tergabung dalam komunitas *skateboard* sehingga register yang digunakan adalah register *familier*.

Peneliti menyarankan pada penelitian selanjutnya yang akan meneliti bidang yang sama agar menggunakan sumber data yang berasal dari karya sastra lainnya seperti novel, lagu, puisi atau film agar penelitian tentang topik ini dapat lebih lengkap dan bervariasi.

DAFTAR PUSTAKA

- Anonim. (1992). *The World Book Encyclopedia*. Chicago : World Book, Inc.
- Arifin, Winarsih dan Sumargono, Farida. (1991). *Kamus Perancis-Indonesia*. Jakarta : Gramedia Pustaka Utama
- Badudu, J. S, Sutan Mohammad Zain. (2008). *Kamus Umum Bahasa Indonesia*, Jakarta : Pustaka Sinar Harapan.
- Chaer, Abdul. (2007). *Linguistik Umum*. Jakarta : Rineka Cipta
- Chaer, Abdul & Agustina, Leonie. (2010). *Sosiolinguistik : Perkenalan Awal*. Jakarta : Rineka Cipta.
- Fairclough & Hartoyo, Norman . (1992). *Kesadaran Bahasa Kritis : Language and Education*. Language Awareness. Semarang : IKIP Semarang.
- Holmes, Janet. Second Edition. (2001). *An Introduction to Sociolinguistics*. London : Longman.
- Hutauruk, M. (1975). *Lagak Ragam Bahasa Indonesia : untuk SMA dan SLA lainnya*. Jakarta : Erlangga.
- Jaâter, Younes. (2012). *L'Argot et son influence sur le lexique fran ais*. Diakses pada 16 Oktober 2012 dari http://www.languefrancaise.net/docs/uploads/Argot/Stock/2012_younes_taal_argot_influence_fr.pdf
- Keskiladi?*. Kamus online dari <http://www.keskiladi.com>
- Lan, Tran Thi Puong. (2006). *Apercu General de l'Argot en Fran ais*. Hanoi.
- Langage des Jeunes*. Diakses pada tanggal 30 Januari 2013, dari www.bg-rams.ac.at/Schulprofil/BGF/Workshop_2a.pdf
- Language and Dialect in France*. Diakses pada tanggal 28 Januari 2013, dari <http://www.thirdyearabroad.com/france/item/384.html>
- Le Dictionnaire*. Kamus online dari <http://www.le-dictionnaire.com/>
- Lexilogos : Dictionnaire Argot*. Kamus online dari <http://www.lexilogos.com/argot.htm>
- Marzuki. Diakses pada tanggal 5 Februari 2013 dari (http://elib.unikom.ac.id/files/disk1/449/jbptunikompp-gdl-nurhayatin-22404-4-unikom_n-i.pdf)

- Moleong, Lexy J. (2004). *Metodologi Penelitian Kualitatif*. Bandung: PT Remaja Rosdakarya
- Mudjia, Raharjo. (1999). *Relung-relung Bahasa*. Yogyakarta: Aditya Media
- Nazir, M. (2002). *Metode Penelitian*. Jakarta : Ghalia Indonesia
- Pusat Pembinaan dan Pengembangan Bahasa. (2005). *Kamus Besar Bahasa Indonesia*. Jakarta : Balai Pustaka
- Robert, Paul. (1977). *Petit Robert*. Paris : Soci  t   du Nouveau Litt  r  
- Salim, Peter. (1991). *The Contemporary English-Indonesian Dictionary*. Jakarta : Modern English Press
- Sastriyani, Siti Hariti (2004). *Studi Gender dalam Komik-Komik Prancis Terjemahan*. Diakses pada tanggal 10 Januari 2013, dari <http://journal.ugm.ac.id/index.php/jurnal-humaniora/>
- Steindlov  , Julia. (2006). *Langage des Jeunes*. Diakses pada 13 Februari 2013 dari http://is.muni.cz/th/51235/pedf_m/DP1.txt
- Rahardjo, Mudjia. (2002). *Pengantar Penelitian Bahasa*. Malang : Cendekia Paramulya.
- Sumarsono. Cetakan III (2007). *Sosiolinguistik*. Yogyakarta : Lembaga Studi Agama, Budaya dan Perdamaian.
- Thibault, Andre. *Linguistique Compar  e des Langues Modernes*. Diakses pada tanggal 2 Februari 2013 dari <http://andre.thibault.pagesperso-orange.fr/LingCompSemaine11.pdf>
- Ultima, Runtun Rima. (2012). *Ragam Bahasa Remaja : studi terhadap Pemakaian oleh Remaja dalam Media Sosial Facebook*. Skripsi. Bandung. Universitas Pendidikan Indonesia
- Utami, N. Nastiti. (2008). *Variasi Bahasa Prancis Anak Muda dalam Pembelajaran Bahasa Prancis*. Yogyakarta : Universitas Gajahmada
- Verhaar, J.W.M. (2010). *Asas-Asas Linguistik Umum*. Yogyakarta : Gajahmada University Press.
- Viravong dan Virasanh. (2009). *Unic Team*. Paris : KSTR